

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 30. marts 2012
Kontor: Udlændingelovkontoret
Sagsbeh: Sanne Edmonson
Sagsnr.: 2012-960-0005
Dok.: 362021

Udkast

Forslag

til

Lov om ændring af udlændingeloven og lov om kommunale og regionale valg

(Oprettelse af et uafhængigt klagenævn (Udlændingenævnet) og valgret og valgbarhed til kommunale og regionale valg)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 947 af 24. august 2011, som ændret bl.a. ved lov nr. 572 af 31. maj 2010 og lov nr. 601 af 14. juni 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 27 *a* ændres ”Udlændingesservices og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integrations” til: ”Udlændingestyrelsens, Justitsministeriets og Udlændingenævnets”, og ”Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration eller Udlændingesservice” ændres til: ”Udlændingesservice, Justitsministeriet eller Udlændingenævnet”.

2. I § 30, *stk. 3, 2. pkt.*, indsættes efter ”domstolene”: ”, Udlændingenævnet”.

3. I § 37 *e, stk. 2, 1. pkt.*, ændres ”og Flygtningenævnet” til: ”, Flygtningenævnet og Udlændingenævnet”.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

4. I § 44 a, stk. 5, ændres ”og politiet” til: ”politiet og Udlændingenævnet”.

5. I § 44 a, stk. 6, ændres ”Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration og Udlændingesservice” til: ”Justitsministeriet, Beskæftigelsesministeriet, Udlændingestyrelsen, Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering og Udlændingenævnet”.

6. I § 45 a, stk. 1 og 2, indsættes efter ”Flygtningenævnet”: ”, Udlændingenævnet”.

7. I § 45 c indsættes efter ”Flygtningenævnet”: ”, Udlændingenævnet”.

8. §§ 46 og 46 a affattes således:

”§ 46. Afgørelser efter denne lov træffes med de undtagelser, der fremgår af stk. 2-5 og af § 9, stk. 23 og 24, §§ 46 a-§ 49, § 50, § 50 a, § 51, stk. 2, 2. pkt., § 56 a, stk. 1-4, § 58 i og § 58 j, jf. dog § 58 d, 2. pkt., af Udlændingestyrelsen.

Stk. 2. En ansøgning om opholdstilladelse afgøres af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering, hvis udlændingen ansøger om opholdstilladelse efter

- 1) § 9 a,
- 2) § 9 c, stk. 1, med henblik på at studere,
- 3) § 9 c, stk. 1, med henblik på au pair-ophold,
- 4) § 9 c, stk. 1, med henblik på praktikophold,
- 5) § 9 c, stk. 1, med henblik på ophold ifølge en aftale mellem Danmark og en anden stat (working holiday-ophold), jf. udlændingelovens § 45, eller
- 6) § 9 c, stk. 1, som medfølgende familie til arbejdstagere, studerende og forskere.

Stk. 3. Afgørelser efter § 4 a, stk. 3, og § 33 i forbindelse med sager, der er nævnt i stk. 2, og afgørelser vedrørende forlængelse og inddragelse af en opholdstilladelse som nævnt i stk. 2, træffes af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering, der endvidere kan konstatere, at en sådan opholdstilladelse er bortfaldet. Afgørelser efter § 9 h, stk. 4, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 2-7, 9-11 og 14-18, træffes af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering. Det samme gælder afgørelser efter § 25 b, stk. 2, når Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering har pålagt udlændingen at udrejse straks, eller når udlændingen ikke udrejser i overensstemmelse med en udrejsefrist, der er fastsat af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering.

Stk. 4. Afgørelser efter § 9 b, afgørelser vedrørende forlængelse og inddragelse af opholdstilladelse efter § 9 b og afgørelser efter § 33, stk. 4, 2. pkt., træffes af justitsministeren.

Stk. 5. Afgørelser efter § 9 h, stk. 5, 2. og 3. pkt., træffes af Udlændingenevnet i sager, hvor Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering har truffet afgørelse på baggrund af en ansøgning omfattet af § 9 h, stk. 1, nr. 2-7, 9-11 og 14-18, og i sager, hvor Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse på baggrund af en ansøgning omfattet af § 9 h, stk. 1, nr. 1, 8, 12, 13, 17 og 19.

Stk. 6. Afgørelser om tidsubegrænset opholdstilladelse, jf. § 11, stk. 3-7, 10 og 12, til udlændinge med opholdstilladelse efter § 9 a træffes af Udlændingestyrelsen efter, at Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering har truffet afgørelse om, hvorvidt grundlaget for opholdstilladelse fortsat er til stede. Det samme gælder afgørelse om tidsubegrænset opholdstilladelse til udlændinge, der har ophold som nævnt i stk. 2, nr. 2-6, jf. § 9 c, stk. 1.

Stk. 7. Afgørelser om tidsubegrænset opholdstilladelse, jf. § 11, stk. 3-7, 10 og 12, til udlændinge med opholdstilladelse efter § 9 b træffes af Udlændingestyrelsen efter, at justitsministeren har truffet afgørelse om, hvorvidt grundlaget for opholdstilladelsen fortsat er til stede.

§ 46 a. Udlændingestyrelsens afgørelser kan, bortset fra de afgørelser, der er nævnt i § 9 g, stk. 1, § 9 h, stk. 4, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 1, 8, 12, 13, 17 og 19, § 9 h, stk. 5, 1. pkt., jf. stk. 2, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 12, 17 og 19, § 11, stk. 8, § 32 a, § 33, § 34 a, § 42 a, stk. 7, 1. pkt., § 42 a, stk. 8, 1. pkt., § 42 b, stk. 1, 3 og 7-9, § 42 d, stk. 2, § 46 e, § 52 b, stk. 1 og 3, § 53 a og § 53 b, påklages til justitsministeren.

Stk. 2. Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings afgørelser efter denne lov kan ikke påklages til beskæftigelsesministeren. Bortset fra de afgørelser, der er nævnt i § 9 h, stk. 4, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 2-7, 9-11 og 14-18, § 9 h, stk. 5, 1. pkt., jf. stk. 2, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 2-7, 9-11 og 14-18, og § 33, kan Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings afgørelser påklages til Udlændingenevnet, jf. § 52 b, stk. 2 og 4.

Stk. 3. Udlændingestyrelsens beslutning om, at der ikke er særlige grunde til at antage, at en uledsaget udlænding, der inden det fyldte 18. år har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, ikke bør gennemgå en asylsagsprocedure, jf. § 9 c, stk. 3, nr. 1, kan ikke påklages til justitsministeren.

Stk. 4. Udlændingestyrelsens og Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings beslutninger om betaling af udgifter forbundet med tilvejebringelsen af oplysninger til brug for behandlingen af en sag efter denne lov, jf. § 40, stk. 2, kan ikke påklages.

Stk. 5. Justitsministeren kan træffe bestemmelse om og fastsætte nærmere regler for Udlændingestyrelsens behandling af de sager, der er omfattet af § 46, stk. 1.

Stk. 6. Beskæftigelsesministeren kan træffe bestemmelse om og fastsætte nærmere regler for Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings behandling af de sager, der er omfattet af § 46, stk. 2.”

9. I § 46 b indsættes efter ”Flygtningenævnet”: ”, Udlændingenævnet”.

10. Efter § 52 indsættes:

”§ 52 a. Udlændingenævnet består af en formand og næstformænd (formandskabet) og andre medlemmer. Udlændingenævnets medlemmer er uafhængige og kan ikke modtage eller søge instruktion fra den beskikkende eller indstillende myndighed eller organisation.

Stk. 2. Udlændingenævnets formand skal være landsdommer eller højesteretsdommer, og næstformændene skal være dommere. De andre medlemmer skal være advokater eller gøre tjeneste i Justitsministeriet eller Beskæftigelsesministeriet.

Stk. 3. Udlændingenævnets medlemmer beskikkes af Udlændingenævnets formandskab. Dommerne beskikkes efter indstilling fra Domstolsstyrelsen, og advokaterne beskikkes efter indstilling fra Advokatrådet. De medlemmer, der gør tjeneste i Justitsministeriet, beskikkes efter indstilling fra justitsministeren, og de medlemmer, der gør tjeneste i Beskæftigelsesministeriet, beskikkes efter indstilling fra beskæftigelsesministeren.

Stk. 4. Udlændingenævnets medlemmer beskikkes for en periode på 4 år. Genbeskikkelse kan finde sted én gang. Et medlem udtræder, når betingelserne for medlemmets beskikkelse ikke længere er opfyldt.

Stk. 5. Udlændingenævnets formand vælges af Udlændingenævnets formandskab.

Stk. 6. Ved Udlændingenævnets behandling af en klage medvirker formanden eller en næstformand, en advokat og et medlem, der gør tjeneste i Justitsministeriet eller Beskæftigelsesministeriet, jf. dog § 52 c, stk. 5 og 6. Udlændingenævnets afgørelser træffes ved stemmeflerhed.

Stk. 7. Drøftelse af spørgsmål om almindelige retningslinjer for Udlændingenævnets arbejde m.v. sker i Udlændingenævnets koordinationsudvalg, som sammensættes af nævnets formand, en advokat og et medlem, der gør tjeneste i Justitsministeriet eller i Beskæftigelsesministeriet. Ved drøftelser af spørgsmål vedrørende behandlingen af sager, som hører under Justitsministeriets område, deltager et medlem, der gør tjeneste i Justitsministeriet. Ved drøftelser af spørgsmål vedrørende behandlingen af sager, som hører under Beskæftigelsesministeriets område, deltager et medlem, der gør tjeneste i Beskæftigelsesministeriet. Udvalget består så vidt muligt af faste medlemmer.

Stk. 8. Udlændingenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 9. Udlændingenævnets formand kan ad hoc-beskikke et medlem, der er udtrådt af nævnet, til at votere i en sag, som den pågældende tidligere har deltaget i behandlingen af. Har det medlem, der tidligere har deltaget i behandlingen af en sag, forfald, kan formanden udpege eller ad hoc-beskikke et enkelt medlem, der træder i det pågældende medlems sted under sagens fortsatte behandling.

Stk. 10. Justitsministeren fastsætter Udlændingenævnets forretningsorden efter forhandling med beskæftigelsesministeren.

§ 52 b. For Udlændingenævnet kan indbringes klager over følgende afgørelser, som Udlændingestyrelsen har truffet:

- 1) Afslag på ansøgninger om opholdstilladelse efter §§ 9, 9 d og 9 f.
- 2) Afslag på ansøgninger om opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 1, med undtagelse af afslag meddelt efter EU-reglerne.
- 3) Afslag på ansøgninger om forlængelse af opholdstilladelse meddelt efter §§ 9, 9 c, stk. 1, 9 d og 9 f, jf. nr. 1 og 2, og afgørelser om inddragelse af sådanne opholdstilladelser, jf. §§ 11, stk. 2, og 19.
- 4) Afslag på ansøgninger om tidsubegrænset opholdstilladelse, jf. § 11.
- 5) Afgørelser om afvisning af indgivelse af ansøgninger om opholdstilladelse efter §§ 9, stk. 22, 9 c, stk. 5 og 9 f, stk. 7, jf. nr. 1 og 2.
- 6) Afgørelser om udvisning efter §§ 25, nr. 2, og 25 a-25 c.
- 7) Afgørelser om afvisning efter § 28.
- 8) Afgørelser om fastsættelse af alder i forbindelse med en ansøgning om opholdstilladelse efter § 9 eller 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en herboende person.

Stk. 2. For Udlændingenævnet kan endvidere indbringes klager over følgende afgørelser, som Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering har truffet:

- 1) Afslag på ansøgninger om opholdstilladelse efter §§ 9 a og 9 c, stk. 1, jf. § 46, stk. 2.
- 2) Afslag på ansøgninger om forlængelse af opholdstilladelse meddelt efter §§ 9 a og 9 c, stk. 1, jf. § 46, stk. 3, 1. pkt., og afgørelser om inddragelse af en sådan opholdstilladelse, jf. § 19.
- 3) Afgørelser om afvisning af indgivelse af ansøgninger om opholdstilladelse efter §§ 9 a, stk. 4, og 9 c, stk. 5, jf. § 46, stk. 2.
- 4) Afgørelser om udvisning efter § 25 b, stk. 2, jf. § 46, stk. 3, 3. pkt.

Stk. 3. Udlændingenævnet kan behandle klager over Udlændingestyrelsens konstatering af, at en opholdstilladelse meddelt efter §§ 9, 9 c, stk. 1, 9 d eller 9 f er bortfaldet, jf. § 17, at en opholdstilladelse meddelt efter §§ 9 el-

ler 9 c, stk. 1, jf. § 17 a, er bortfaldet, og at en opholdstilladelse er bortfaldet efter § 18. Det samme gælder klager over afslag på ansøgninger om, at en opholdstilladelse ikke skal anses for bortfaldet, jf. §§ 17, stk. 3, og § 17 a, stk. 2.

Stk. 4. Udlændingenævnet kan endvidere behandle klager over Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings konstatering af, at en opholdstilladelse meddelt efter §§ 9 a eller 9 c, stk. 1, jf. § 46, stk. 2, er bortfaldet, jf. §§ 17 og 18. Det samme gælder klager over afslag på ansøgninger om, at en opholdstilladelse ikke skal anses for bortfaldet, jf. § 17, stk. 3.

Stk. 5. Klage over de afgørelser, der er nævnt i stk. 1-4, skal være indgivet inden 8 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen. Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, kan i særlige tilfælde beslutte, at en klage skal behandles, selv om klagen er indgivet efter udløb af fristen i 1. pkt.

Stk. 6. Afgørelser om opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen, jf. § 33, stk. 3, træffes af Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil.

§ 52 c. Justitsministeriet stiller sekretariatsbistand til rådighed for Udlændingenævnet.

Stk. 2. Sekretariatet forbereder Udlændingenævnets behandling af klager.

Stk. 3. Udlændingenævnet kan indhente en udtalelse fra Udlændingestyrelsen eller fra Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering i anledning af en klagesag.

Stk. 4. En klage behandles på skriftligt grundlag. Hvor særlige grunde taler derfor, kan Udlændingenævnet bestemme, at sagens parter og andre indkaldes til mundtlig behandling.

Stk. 5. Klager, der ikke indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning, kan behandles af formanden alene eller af den, som formanden bemyndiger dertil.

Stk. 6. Sager, hvor der er anmodet om genoptagelse af en afgørelse truffet af Udlændingenævnet, kan behandles af formanden alene eller af den, som formanden bemyndiger dertil, når der ikke er grund til at antage, at Udlændingenævnet vil ændre sin afgørelse.

Stk. 7. Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, kan afvise en klage, der ikke er omfattet af Udlændingenævnets kompetence.

Stk. 8. Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, henviser en klage til behandling efter § 52 a, stk. 6 eller stk. 5-7.”

§ 2

I lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 105 af 8. februar 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, nr. 4, ændres ”4 år” til: ”3 år”.
2. I § 3 a, stk. 1, ændres ”4 år” til: ”det tidsrum, der er fastsat i § 1, stk. 1, nr. 4”.

§ 3

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2013.

Stk. 2. Udlændingelovens § 52 b, stk. 5, som indsat ved denne lov, finder ikke anvendelse for afgørelser truffet inden lovens ikrafttræden.

§ 4

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men lovens § 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Forslag om oprettelse af Udlændingenævnet

2.1. Gældende ret

2.1.1. Generelt om baggrunden for den gældende klageordning

2.1.2. Behandling af klager på Justitsministeriets område

2.1.3. Behandling af klager på Beskæftigelsesministeriets område

2.2. Lovforslagets udformning

2.2.2. Udlændingenævnets sammensætning

2.2.3. Udlændingenævnets beskikkelsesordning

2.2.4. Udlændingenævnets uafhængighed

2.2.5. Udlændingenævnets formandskab

2.2.6. Udlændingenævnets koordinationsudvalg

2.2.7. Udlændingenævnets kompetence

2.2.7.1. Afgørelser truffet af Udlændingestyrelsen og Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering

2.2.7.2. Sagsbehandlingsklager

2.2.8. Klagefrist

2.2.9. Klagegebyr

2.2.10. Meddelelse af opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen

2.2.11. Nævnets sekretariat og sagernes forberedelse

2.2.12. Behandlingen af konkrete klagesager

2.2.12.1. Behandling i nævnet eller ved formanden

2.2.12.2. Sagsoplysning, herunder adgang til mundtlig behandling

2.2.13. Efterfølgende prøvelse af nævnets afgørelse

2.2.14. Forretningsorden, årsberetning, oprettelse af hjemmeside m.v.

2.2.14.1. Forretningsorden

2.2.14.2. Hjemmeside og årsberetning

2.2.14.3. Fravigelse af § 7, stk. 8 i persondataloven

3. Ændring af reglerne for tredjelandstatsborgeres valgret og valgbarhed til kommunale og regionale valg

3.1. Gældende ret

3.2. Forslag til ændring af den kommunale og regionale valglov

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

5. *Administrative konsekvenser for borgerne*
6. *Miljømæssige konsekvenser*
7. *Forholdet til EU-retten*
8. *Hørte myndigheder m.v.*
9. *Vurdering af konsekvenser af lovforslaget*

1. Indledning

Regeringen vil skabe en ny balance i udlændingepolitikken og ønsker i den forbindelse at styrke retssikkerheden i sager om meddelelse af opholdstilladelse i Danmark.

Hovedformålet med dette lovforslag er at oprette et nyt nævn, Udlændingenævnet.

Udlændingenævnet skal i sit virke fungere som et uafhængigt sagkyndigt nævn, der sikrer en grundig behandling af den enkelte sag og styrker retssikkerheden. Udlændingenævnet vil – som et administrativt nævn – være uafhængigt af regering og Folketing.

Lovforslaget indebærer således, at der oprettes et Udlændingenævn, som på en række udlændingeretlige områder skal virke som klageinstans for afgørelser truffet af Udlændingestyrelsen og Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering. Nævnets kompetence foreslås at omfatte klager over afgørelser vedrørende ophold i forbindelse med familiesammenføring, beskæftigelse eller studier og klager over afgørelser vedrørende tidsubegrænset opholdstilladelse.

Med lovforslaget gennemføres den del af regeringsgrundlaget ”Et Danmark, der står sammen”, oktober 2011, der vedrører oprettelse af et uafhængigt klagensævn for familiesammenføring. Som det fremgår af lovforslaget, har regeringen dog ønsket tillige at give Udlændingenævnet kompetence til at behandle andre sager på udlændingeområdet for dermed at sikre en samlet behandling af en række sager vedrørende muligheden for midlertidigt eller varigt at tage ophold her i landet.

Klager over afgørelser om asyl skal fortsat behandles i Flygtningenævnet.

Lovforslaget skal endvidere ses på baggrund af regeringens aftale med Enhedslisten og Liberal Alliance af 9. februar 2012 om familiesammenføring med børn. Det indgår i aftalen, at der for at styrke retssikkerheden for udenlandske børn og deres forældre skal etableres mulighed for at indbringe afslag på familiesammenføring med børn for det uafhængige klagensævn.

Der henvises til afsnit 2.

Lovforslaget har endvidere til formål at udmønte det element i regeringsgrundlaget, der går ud på, at regeringen i tråd med anbefalinger fra bl.a. Europarådet vil sikre udlændinge stemmeret ved lokalvalg efter 3 år. Det foreslås således, at herboende udlændinge, der ikke er nordiske statsborgere eller statsborgere i de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, fremover opnår kommunal og regional valgret og valgbarhed efter tre års uafbrudt fast bopæl i riget (mod i dag fire år).

Der henvises til afsnit 3.

2. Forslag om oprettelse af Udlændingenævnet

2.1. Gældende ret

2.1.1. Generelt om baggrunden for den gældende klageordning

De nærmere kompetence- og klageregler på udlændingeområdet er fastsat i udlændingelovens kapitel 8.

Som det fremgår heraf, er der på en række områder etableret et to-instansprincip. For sager om meddelelse af asyl efter udlændingelovens regler herom er der – grundet disse sagers særlige karakter – etableret en klageadgang til Flygtningenævnet, som behandler klager over afgørelser om asyl truffet af Udlændingestyrelsen i 1. instans, jf. udlændingelovens § 53 a.

På en række andre områder indebærer to-instansprincippet, at afgørelser kan påklages fra 1. instansen til vedkommende ressortminister. De nærmere regler herom er fastsat i særligt udlændingelovens § 46 og 46 a. Som det fremgår af disse bestemmelser, kan en række af Udlændingenservices afgørelser påklages til Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

Ved kongelig resolution af 3. oktober 2011 blev det besluttet at nedlægge Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration og overføre sagsområderne til andre ministerier.

Ressortansvaret for sager vedrørende udlændingeområdet, herunder sager om asyl, humanitær opholdstilladelse, familiesammenføring, EU og indfødsret, herunder de til området hørende institutioner m.v., er overført til Justitsministeriet, mens sager om ophold på baggrund af beskæftigelse, herunder greencard-ordningen, au pair-ordningen, jobkort, studietilladelser

m.v., inklusive de til området hørende institutioner m.v., er overført til Beskæftigelsesministeriet.

Som konsekvens heraf indeholder forslag til lov om ændring af udlændingeloven og lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Ny balance i reglerne om ægtefællesammenføring, gebyr, fravigelse af persondatalovens § 7, stk. 8, i visse sager i forbindelse med overgang til elektronisk sagsbehandling, repræsentationsaftaler i medfør af visumkodeksen m.v.), lovforslag nr. L 104 fremsat den 3. marts 2012, bl.a. en nyaffattelse af §§ 46 og 46 a i udlændingeloven, der fastlægger kompetence- og klagereglerne på udlændingeområdet.

2.1.2. Behandling af klager på Justitsministeriets område

På Justitsministeriets område er klageadgangen tilrettelagt således, at Udlændingestyrelsen på en række områder træffer afgørelse som 1. instans med klageadgang til Justitsministeriet.

Afgørelse vedrørende afslag på ansøgninger om familiesammenføring med en ægtefælle eller fast samlever, med børn eller med andre familiemedlemmer kan således påklages til Justitsministeriet. Justitsministeriet behandler endvidere klager over afgørelser truffet af Udlændingestyrelsen om inddragelse og nægtelse af forlængelse af en opholdstilladelse meddelt på grundlag af familiesammenføring. Ligeledes henhører spørgsmål om bortfald af familiesammenføringstilladelser under Justitsministeriet.

Justitsministeriet behandler endvidere klager over afslag på ansøgninger om tidsubegrænset opholdstilladelse. Det gælder, uanset om udlændingen er flygtning, familiesammenført, arbejdstager eller studerende m.v.

Herudover behandler Justitsministeriet en række andre klager over afgørelser truffet af Udlændingestyrelsen, der ligesom sager om familiesammenføring vedrører retten til ophold her i landet eller har tilknytning hertil. Det drejer sig bl.a. om sager om opholdstilladelse til religiøse forkyndere, sager om ud- og afvisning og sager om aldersfastsættelse i forbindelse med ansøgning om familiesammenføring.

Justitsministeriet behandler herudover anmodninger om genoptagelse vedrørende ovennævnte klagesager og klager over Udlændingestyrelsens sagsbehandling.

2.1.3. Behandling af klager på Beskæftigelsesministeriets område

På Beskæftigelsesministeriets område er klageadgangen tilrettelagt således, at Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering træffer afgørelse i første instans med klageadgang til Beskæftigelsesministeriet. Klageadgangen omfatter klager vedrørende ophold på baggrund af beskæftigelse, herunder efter greencard-ordningen, positivlisten og beløbsordningen, på baggrund af studier og som led i et au pair-ophold.

Beskæftigelsesministeriet behandler herudover anmodninger om genoptagelse vedrørende ovennævnte klagesager og klager over Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings sagsbehandling.

2.2. Lovforslagets udformning

2.2.1. Forslag om oprettelse af et klagenævn, Udlændingenævnet

Det foreslås, at der etableres et klagenævn, Udlændingenævnet.

Udlændingenævnet skal behandle klager over Udlændingestyrelsens afgørelser vedrørende familiesammenføring, visse andre sagstyper med tilknytning til eller lighed med sagsområdet og tidsubegrænset opholdstilladelse. Udlændingenævnet skal endvidere behandle klager over afgørelser truffet af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering vedrørende ophold på baggrund af beskæftigelse eller studier m.v. og ophold som medfølgende familiemedlemmer.

Med lovforslaget overføres således en række af de opgaver, der i dag henhører under henholdsvis Justitsministeriet og Beskæftigelsesministeriet, til Udlændingenævnet.

2.2.2. Udlændingenævnets sammensætning

Regeringen finder det afgørende, at Udlændingenævnet sammensættes på en sådan måde, at der kan sikres den enkelte klager en grundig og sagkyndig behandling af sagen. Udlændingenævnet skal derfor sammensættes, så det besidder den fornødne sagkundskab, herunder juridisk ekspertise med hensyn til udlændingeområdet.

Det foreslås, at Udlændingenævnet ved behandling af konkrete sager skal bestå af tre medlemmer: En formand (eller en næstformand) og to øvrige medlemmer.

Udlændingenævnets formand skal være landsdommer eller højesteretsdommer, og næstformændene skal være dommere. De øvrige medlemmer skal være advokater eller gøre tjeneste i Justitsministeriet eller Beskæftigelsesministeriet.

Ved behandling af en konkret sag i Udlændingenævnet skal der – foruden en formand (eller en næstformand) og en advokat – deltage et medlem, der er ansat i Justitsministeriet, hvis der er tale om nævnets behandling af klager over afgørelser, der henhører under Justitsministeriet, eller et medlem, der er ansat i Beskæftigelsesministeriet, hvis nævnet behandler en klage over afgørelser, der henhører under Beskæftigelsesministeriet, jf. afsnit 2.1.

I den foreslåede sammensætning af Udlændingenævnet gennemføres den ønskede styrkelse af retssikkerheden ved, at nævnets formand og næstformænd skal være dommere. Advokatdeltagelse skal bidrage til nævnets juridiske ekspertise med praktisk erfaring fra retsarbejdet, herunder eventuel erfaring med udlændingesager. Deltagelse af et medlem ansat i Justitsministeriet eller Beskæftigelsesministeriet skal ligesom advokatdeltagelse bidrage med juridisk ekspertise, som ressortministeriet er i besiddelse af.

Der skabes med den foreslåede sammensætning af Udlændingenævnet en balance mellem deltagelse af et medlem fra ressortministeriet med ansvar for udlændingeadministrationen og et medlem udpeget af en organisation.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i § 52 a, stk. 1-2 og 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

2.2.3. Udlændingenævnets beskikkelsesordning

Det foreslås, at Udlændingenævnets medlemmer beskikkes af nævnets formandskab.

Formanden og næstformændene beskikkes efter indstilling fra Domstolsstyrelsen.

Advokaterne indstilles af Advokatrådet, og medlemmerne fra henholdsvis Justitsministeriet og Beskæftigelsesministeriet indstilles af henholdsvis justitsministeren og beskæftigelsesministeren.

Ved førstegangsbeskikkelser anmoder Udlændingenævnets formandskab Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, justitsministeren og beskæftigelsesministeren om at afgive indstilling om forslag til medlemmer, hvorefter medlemmerne beskikkes af formandskabet.

Beskikkelsesperioden er 4 år med ret til genbeskikkelse i yderligere en periode på 4 år – det vil sig, at et nævnsmedlem kan være beskikket i 8 år. En beskikkelse bortfalder, når medlemmet ikke længere organisatorisk har den tilknytning, som var baggrunden for beskikkelsen.

Når et medlems hverv ophører, beslutter den myndighed eller organisation, som har indstillet medlemmet, om medlemmet skal erstattes. Den indstillende myndighed eller organisation kan i øvrigt beslutte, om der er behov for at øge antallet af medlemmer.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i § 52 a, stk. 3 og 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

2.2.4. Udlændingenævnets uafhængighed

Udlændingenævnet skal fungere som et uafhængigt nævn.

Det foreslås således fastsat, at nævnets medlemmer er uafhængige af den beskikkende eller indstillende myndighed eller organisation. Justitsministeriet kan således ikke give et af ministeriet udpeget medlem instruks om behandlingen af en konkret sag. Tilsvarende gælder Beskæftigelsesministeriet, ligesom Advokatrådet heller ikke har adgang til at instruere sine medlemmer. Det samme gælder med hensyn til medlemmets adgang til at søge instruktion. Medlemmerne bedømmer således den enkelte sag ud fra deres egen faglige vurdering og på grundlag af sagens faktiske omstændigheder og det relevante retsgrundlag.

For yderligere at sikre Udlændingenævnets uafhængighed beskikkes medlemmerne, som foreslået ovenfor i afsnit 2.2.3, af nævnets formandskab, sådan at Udlændingenævnet er selvsupplerende.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i § 52 a, stk. 1 og 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

2.2.5. Udlændingenævnets formandskab

Udlændingenævnet foreslås organiseret således, at formanden og næstformændene udgør formandskabet. Formanden skal være landsdommer eller højesteretsdommer og vælges af nævnets formandskab. Der foreslås ikke fastsat særlige begrænsninger med hensyn til, hvor længe formanden i sin beskikkelsesperiode kan besidde hvervet.

Formandskabet beskikker som ovenfor nævnt Udlændingenævnets medlemmer. Formandskabets opgave er endvidere at drøfte spørgsmål af betydning for arbejdet i Udlændingenævnet.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i § 52 a, stk. 1 og 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

2.2.6. Udlændingenævnets koordinationsudvalg

Det foreslås, at der under Udlændingenævnet etableres et koordinationsudvalg, der sammensættes af formanden, en advokat og et medlem, der gør tjeneste i Justitsministeriet eller i Beskæftigelsesministeriet. Koordinationsudvalget består så vidt muligt af faste medlemmer.

Udlændingenævnets koordinationsudvalg drøfter spørgsmål om almindelige retningslinjer for nævnets fremtidige behandling af sager i nævnet bl.a. af hensyn til at sikre en ensartet praksis.

Koordinationsudvalget kan fastsætte retningslinjer for, hvorvidt en sagstype indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning, jf. afsnit 2.2.12.1, ligesom udvalget kan drøfte betydningen af nye domme og lovgivning på området for nævnets fremtidige arbejde.

Koordinationsudvalget vil ikke have beføjelse til at gribe ind i det enkelte nævns afgørelse, og et nævn vil ikke kunne udsætte en sag på udvalgets drøftelser.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 52 a, stk. 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

2.2.7. Udlændingenævnets kompetence

2.2.7.1. Afgørelser truffet af Udlændingestyrelsen og Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering

Det foreslås, at afgørelser, der er truffet af Udlændingestyrelsen vedrørende familiesammenføring, skal kunne påklages til Udlændingenævnet. Det drejer sig om klager over afslag på ansøgninger om familiesammenføring efter udlændingelovens §§ 9 og 9 c, stk. 1, (ægtefælle, børn og andre familierelationer, herunder forældre og voksne børn) og klager over afgørelser om inddragelse og nægtelse af forlængelse af opholdstilladelser til familiesammenførte efter henholdsvis udlændingelovens §§ 11, stk. 2, og 19. Det drejer sig endvidere om afgørelser om afvisning af indgivelse af ansøgninger om familiesammenføring efter udlændingelovens §§ 9, stk. 22, og 9 c, stk. 5. Spørgsmål om bortfald af familiesammenføringstilladelser efter udlændingelovens § 17 og 18 vil ligeledes være omfattet.

Afgørelser om afslag på tidsubegrænset opholdstilladelse skal også kunne påklages til Udlændingenævnet. Udlændingestyrelsen træffer afgørelse i sager om tidsubegrænset opholdstilladelse til udlændinge, der har ophold her i landet. Styrelsen træffer afgørelse i enhver sag, uanset om den pågældende opholder sig her i landet som flygtning, familiesammenført, arbejdstager, studerende m.v.

Det foreslås herudover at give nævnet kompetence til at behandle klagesager, der ligesom klager over afgørelser på familiesammenføringsområdet vedrører retten til ophold eller har en vis tilknytning hertil, og som træffes af Udlændingestyrelsen i 1. instans. Det drejer sig om sager om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1 (særlige grunde), vedrørende udlændinge, der tilhører det danske mindretal i Slesvig, udlændinge, der har danske forældre, argentinske statsborgere, som har danske forældre eller bedsteforældre, og udlændinge, der ikke har en familiær tilknytning til en herboende person, men som eksempelvis indgiver ansøgning med henvisning til et særligt plejebæhov eller til længden og karakteren af deres ophold i Danmark.

Det drejer sig endvidere om sager om opholdstilladelse til udlændinge, der tidligere har haft dansk indfødsret efter udlændingelovens § 9 d, sager om opholdstilladelse til religiøse forkyndere efter udlændingelovens § 9 f, sager om administrativ ud- og afvisning, hjemsendelse af udlændinge af forsørgelsesmæssige grunde sager om aldersfastsættelse i forbindelse med ansøgning om familiesammenføring.

Endvidere foreslås det, at afgørelser, der er truffet af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering vedrørende afslag på ansøgninger om opholdstilladelse på baggrund af beskæftigelse og studier m.v. samt afgørelser vedrørende medfølgende familiemedlemmer til tredjelandsstatsborgere, der søger om opholdstilladelse på baggrund af beskæftigelse, studier eller praktik. Det samme gælder afgørelser, hvor udlændingens indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse afvises. Det drejer sig endvidere om klager over afgørelser om inddragelse og nægtelse af forlængelse af opholdstilladelser på beskæftigelses- og studieområdet m.v. Spørgsmål om bortfald af opholdstilladelse på disse områder vil ligeledes være omfattet af nævnets kompetence.

Udlændingenævnet vil tillige have beføjelse til at behandle anmodninger om genoptagelse af en afgørelse truffet af nævnet.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i §§ 46 a, stk. 1-2, og 52 b, stk. 1-4, jf. lovforslagets § 1, nr. 8 og 10.

2.2.7.2. Sagsbehandlingsklager

Udlændingenævnet kan tage stilling til om Udlændingestyrelsen og Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering i en konkret sag, der kan påklages til nævnet, har handlet i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige regler og principper. Nævnet behandler sådanne klager, hvis klagen knytter sig til en konkret sag, som er færdigbehandlet i førsteinstansen, og hvis klagen fremsættes i forbindelse med en klage over førsteinstansens afgørelse. Hvis der klages over sagsbehandlingen i en verserende sag, skal nævnet vejlede om, at dette vil kunne indgå i en konkret klage til nævnet, hvis sagen afgøres af første instansen med et afslag m.v., eller i øvrigt henvise klagen til enten Justitsministeriet eller Beskæftigelsesministeriet.

Det bemærkes, at Udlændingenævnet, uanset om der udtrykkeligt er indgivet klage herom, har pligt til at tage stilling til sagsbehandlingsfejl af egen drift i forbindelse med nævnets behandling af en klage over afslag på opholdstilladelse m.v.

Konstaterer Udlændingenævnet sagsbehandlingsfejl i forbindelse med behandlingen af en konkret sag, kan nævnet hjemvise sagen til fornyet behandling i førsteinstansen (med angivelse af retningslinjer for dens behandling) eller rette fejlen og derefter træffe afgørelse i sagen.

Udlændingenævnet kan ikke tage stilling til hensigtsmæssigheden af sagsbehandlingen hos Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering, eller om sagsbehandlingen er i overensstemmelse med god forvaltningsskik. Nævnets kompetence omfatter således ikke spørgsmål om f.eks. sagsbehandlings tilrettelæggelse eller sagsbehandlingstiden. Klager over personalets optræden falder også uden for nævnets kompetence. Sådanne klager må rettes til den pågældende styrelses ledelse eller til det pågældende ministerium.

2.2.8. Klagefrist

Efter de gældende regler gælder der ikke en frist for indgivelse af klager over Udlændingestyrelsens eller Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings afgørelser.

Det foreslås med etableringen af Udlændingenævnet at indføre en 8 ugers klagefrist, således at en klage, der indgives til nævnet efter klagefristens udløb, skal afvises.

Det bemærkes, at indførelse af en klagefrist ikke vil afskære en udlænding fra at indgive en ny ansøgning til Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering.

Af hensyn til bl.a. undskyldelige fristoverskridelser foreslås det i lighed med andre områder, hvor der er indført en lovbestemt klagefrist, at der indføres mulighed for at se bort fra en overskridelse af klagefristen, når der foreligger særlige omstændigheder.

I vurderingen af, om der foreligger særlige omstændigheder, kan f.eks. fristoverskridelsens længde, årsagen til fristoverskridelsen, afgørelsens betydning for sagens parter samt sandsynligheden for, at Udlændingenævnet giver klageren medhold, inddrages.

Det foreslås, at det er Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, der kan beslutte, at der skal dispenseres fra en overskridelse af klagefristen.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 52 b, stk. 5, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

2.2.9. Klagegebyr

Efter de gældende regler i udlændingeloven skal der betales gebyr for at indgive ansøgning om opholdstilladelse på bl.a. familiesammenføringsområdet og beskæftigelsesområdet og for at indgive ansøgning om tidsubegrænset opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 9 h, stk. 1.

Efter udlændingelovens § 9 h, stk. 2, skal der, medmindre andet følger af EU-reglerne, endvidere betales et gebyr på 770 kr. (2012-niveau) for at klage over afgørelser, der er truffet på baggrund af ansøgninger om opholdstilladelse, der er omfattet af § 9 h, stk. 1. Det samme gælder for indgivelse af ansøgninger om genoptagelse, herunder genoptagelse af en klagesag. En klage eller anmodning om genoptagelse af en klagesag afvises, hvis gebyret ikke er betalt, jf. udlændingelovens § 9 h, stk. 5.

Ved forslag til lov om ændring af udlændingeloven og lov om ægteskabsindgåelse og opløsning (Ny balance i reglerne om ægtefællesammenføring, gebyr, fravigelse af persondatalovens § 7, stk. 8, i visse sager i forbindelse med overgang til elektronisk sagsbehandling, repræsentationsaftaler i medfør af visumkodeksen m.v.), lovforslag nr. L 104 fremsat den 3. marts 2012, foreslås gebyrerne på familiesammenføringsområdet afskaffet, dvs. gebyrerne for at indgive ansøgning om familiesammenføring, herunder gebyr for at ansøge om forlængelse af opholdstilladelsen og om tidsubegrænset opholdstilladelse, samt ansøgning om genoptagelse og klage over familiesammenføringsafgørelser.

Efter lovforslag nr. L 104 vil der således ikke skulle betales gebyr i forbindelse med indbringelse af en klage for Udlændingenævnet over en afgørelse vedrørende familiesammenføring. Det samme gælder for anmodninger om genoptagelse af en sag vedrørende familiesammenføring afgjort af Udlændingenævnet.

2.2.10. Meddelelse af opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen

Efter udlændingelovens § 33, stk. 3, 1. pkt., har en udlænding, som er omfattet af EU-reglerne, som er statsborger i et andet nordisk land og har haft bopæl her i landet, eller som hidtil har haft opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold her i landet, og som klager inden 7 dage efter, at der er truffet afgørelse om afslag på ansøgning om opholdstilladelse, beslutning om inddragelse af opholdstilladelse m.v., ret til at blive her i landet, indtil klagen er afgjort.

I tilfælde, der ikke er omfattet af 7-dages-reglen, tillægges der kun opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen, hvis særlige grunde taler derfor, jf. § 33, stk. 3, 4. pkt.

Der foreligger f.eks. særlige grunde, hvis den påklagede afgørelse forekommer åbenbart urigtig på baggrund af de oplysninger, der fremgår af klagen. En klage tillægges også opsættende virkning, hvis Danmarks internationale forpligtelser kan tilsige det.

Indbringelse af en klage for Udlændingenævnet vil således – som det gælder i dag ved påklage til henholdsvis Justitsministeriet og Beskæftigelsesministeriet – ikke have opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen, medmindre klagen er omfattet af reglerne i § 33, stk. 3, 1. eller 4. pkt.

Afgørelser om opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen træffes af formanden eller den, formanden bemyndiger dertil.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 52 b, stk. 6, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

2.2.11. Nævnets sekretariat og sagernes forberedelse

Justitsministeriet vil stille sekretariatsbistand til rådighed for Udlændingenævnet.

Sekretariatet skal bistå Udlændingenævnets formand med at tilrettelægge nævnets arbejde.

Det vil bl.a. være sekretariatets opgave at gennemgå sagerne og indstille til Udlændingenævnets formand, om sagen skal behandles på et mundtligt eller skriftligt nævn eller af formanden eller næstformanden alene.

Sekretariatet har herudover til opgave at forberede sagernes behandling.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i § 52 c, stk. 1-3 og 8, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

2.2.12. Behandlingen af konkrete klagesager

Udlændingenævnet er en offentlig forvaltningsmyndighed og vil i forbindelse med nævnets virksomhed være underlagt reglerne i bl.a. forvaltningsloven og dermed de retssikkerhedsgarantier, der følger af regler om partshøring, tavshedspligt, habilitet m.v.

2.2.12.1. Behandling i nævnet eller ved formanden

Udlændingenævnets behandling af sager sker på et møde, der ledes af formanden eller næstformanden, og med medvirken af et medlem, der er advokat, og et medlem, der afhængig af den konkrete sags indhold gør tjeneste i Justitsministeriet eller i Beskæftigelsesministeriet, jf. afsnit 2.2.2.

Nævnets afgørelser træffes ved stemmeflerhed.

Udlændingenævnets kompetence vil omfatte en meget forskelligartet gruppe af sager vedrørende udlændinges opholdsgrundlag. En del af sagerne vil have en høj grad af juridisk kompleksitet og vil – foruden en vurdering af sagen på grundlag af udlændingelovens regler – i mange tilfælde rejse spørgsmål om forholdet til internationale konventioner. Dette kan f.eks. gælde sager om familiesammenføring, hvor en herboende flygtning søger om ægtefællesammenføring med en i hjemlandet bosiddende ægtefælle, men hvor flygtningen og ægtefællen ikke opfylder de almindelige betingelser i udlændingeloven for ægtefællesammenføring.

Udlændingenævnets kompetence vil samtidig også omfatte sager, der er præget af en mindre grad af kompleksitet og – for nogle sagstypers vedkommende – ud fra et fagligt synspunkt har et indhold af mere enkel karakter. Dette kan f.eks. gælde sager om administrativ ud- og afvisning. Tilsvarende vil en række sager på beskæftigelsesområdet i praksis kun i mindre grad rejse juridiske tvivlsspørgsmål af væsentlig karakter. Som eksempel herpå kan nævnes en klage over afslag efter den såkaldte beløbsordning, hvorefter en udlænding kan meddeles opholdstilladelse her i landet, hvis ansættelsen indebærer en årlig aflønning på eller over et af beskæftigelsesministeren fastsat mindstebeløb. Afgørelsen af en sådan sag vil normalt alene bero på en vurdering af den dokumenterede årsløn.

Dertil kommer, at Udlændingenævnet gennem sine afgørelser gradvist vil opbygge en praksis på en række områder, hvor der f.eks. sker regelændringer, således at sager, der i første omgang har rejst juridiske tvivlsspørgs-

mål i takt med, at praksis fastlægges, vil rejse færre tvivlsspørgsmål. Udlændingenævnet vil i øvrigt også kunne henholde sig til den praksis, som allerede er etableret på områder.

Efter regeringens opfattelse skal denne forskelligartethed i sagernes karakter afspejles i Udlændingenævnets muligheder for at tilrettelægge sagsbehandlingen af konkrete sager.

På den ene side skal det sikres, at Udlændingenævnet i overensstemmelse med sit mandat mødes og tager stilling til de klager, der indbringes for nævnet. Dette gælder i særdeleshed klager, der giver anledning til f.eks. juridisk fortolkningstvivl, eller som har en mere kompliceret eller principiel karakter.

Der vil på den anden side også være behov for at sikre, at Udlændingenævnet kan tilrettelægge sit arbejde på en hensigtsmæssig måde, således at nævnet ikke unødigt mødes for at træffe afgørelse i sager, som ikke rejser sådanne tvivlsspørgsmål eller lignende. Hensynet til en hurtig sagsbehandling til gavn for den enkelte udlænding taler også for, at der skal gives nævnet en adgang til en fleksibel arbejdstilrettelæggelse.

For at sikre en effektiv sagsbehandling og under hensyn til, at en række sager som anført ovenfor vil være af mindre kompliceret karakter, foreslås det, at nævnets formand på vegne af nævnet kan træffe afgørelse i sager, der ikke indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning. Det indebærer, at sådanne sager ikke skal forelægges på et nævnsmøde.

Ved klager, der indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning, og som derfor skal forelægges nævnet, forstås bl.a. sager, der indeholder problemstillinger, som nævnet ikke tidligere har taget stilling til, og hvor der derfor endnu ikke er dannet praksis på området. Sager, hvor der skal foretages en vurdering af Danmarks internationale forpligtelser, vil typisk også indeholde spørgsmål af større eller principiel betydning.

Det må lægges til grund, at der ved nævnets start vil være behov for at afgøre en større del af sagerne på et nævnsmøde, men med tiden forventes det, at en betydelig del af den samlede sagsmængde vil kunne afgøres på grundlag af formandskompetence.

Den foreslåede afgørelsesbeføjelse for nævnets formand foreslås tillige at omfatte behandling af sager, hvor der er anmodet om genoptagelse af en

afgørelse truffet af nævnet, når der ikke er grund til at antage, at nævnet vil ændre sin afgørelse. Nævnets formand foreslås endvidere at kunne afvise at behandle en klage, hvis den ikke hører under nævnets kompetence.

Formanden kan bemyndige næstformændene eller sekretariatet til at træffe afgørelse i de sager, hvor formanden er tillagt kompetence til at træffe afgørelse alene.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i § 52 a, stk. 6 og 52 c, stk. 5-7, jf. lovforslagets § 1, nr. 10

2.2.12.2. Sagsoplysning, herunder adgang til mundtlig behandling

Det foreslåede Udlændingenævn vil som en offentlig forvaltningsmyndighed være undergivet det almindelige officialprincip, således at det generelt påhviler nævnet at sikre, at sagerne er tilstrækkeligt oplyst, førend der træffes afgørelse i den konkrete sag.

De sagsområder, der henlægges til Udlændingenævnet, er sagstyper, der i dag som hovedregel afgøres på skriftligt grundlag. Det afspejler bl.a., at kravene for meddelelse af opholdstilladelse efter de bestemmelser, der foreslås omfattet af Udlændingenævnets kompetence, som hovedregel alene forudsætter fremlæggelse af skriftlig dokumentation herfor. Kun i få tilfælde fordrer en tilstrækkelig oplysning af sagen, at der mundtligt indhentes oplysninger.

Udlændingenævnet vil således i langt de fleste tilfælde kunne sikre en fuldt tilstrækkelig oplysning af den konkrete sag alene på grundlag af en skriftlig behandling af sagen, hvori indgår sagsakter fra førsteinstansen.

Det foreslås derfor, at sagerne behandles på skriftligt grundlag og afgøres på et møde uden deltagelse af sagens parter.

I særlige tilfælde kan der være behov for at indkalde sagens parter til et nævnsmøde med henblik på – for at sikre en tilstrækkelig oplysning af sagen – at indhente oplysninger mundtligt. Hvor sådanne særlige grunde taler derfor, foreslås det, at nævnet kan bestemme, at sagens parter indkaldes til mundtlig behandling. En mundtlig behandling kan eksempelvis være relevant i sager, hvor der er behov for at vurdere ansøgerens troværdighed. Sager, hvor ansøgeren er meddelt afslag på ægtefællesammenføring med henvisning til reglerne om proforma- eller tvangsægteskab, er eksempler

herpå. Tilsvarende kan være tilfældet i sager, hvor et angivet slægts- eller plejeforhold skal vurderes som grundlag for en opholdstilladelse, og hvor der samtidig ikke foreligger eller kan indhentes dokumentation, der kan ægthedsvurderes, eller hvor oplysningerne ikke kan verificeres.

Det følger ikke af den foreslåede bestemmelse, at en part har krav på at fremsætte en mundtlig udtalelse direkte over for nævnet. En part kan derfor ikke kræve at få foretræde for nævnet.

Afgørelse om mundtlig behandling henhører under nævnet, og det forudsættes, at der alene i sager, hvor det er nødvendigt af hensyn til en tilstrækkelig oplysning af sagen, og hvor det ikke er muligt at skaffe disse oplysninger skriftligt, træffes beslutning om mundtlig behandling.

Finder Udlændingenævnet det nødvendigt at gennemføre en mundtlig nævnsbehandling, kan nævnet indkalde sagens part eller parter, dvs. ansøger og eventuelt den herboende reference. Mundtlig behandling har til formål at sikre en tilstrækkelig oplysning af sagen, og der er ikke noget til hinder for, at Udlændingenævnet træffer afgørelse om at indkalde andre til mundtlig behandling, såfremt det i særlige tilfælde skønnes, at der herved kan fremkomme oplysninger m.v., som ikke kan skaffes på skriftligt grundlag. Indhentes der oplysninger fra en person, der ikke er part i sagen, skal nævnet bl.a. tage stilling til, om der er behov for partshøre sagens part over de indsamlede oplysninger.

Ansøgning om opholdstilladelse kan kun i visse tilfælde indgives her i landet, jf. udlændingelovens § 9, stk. 22, § 9 a, stk. 4, § 9 c, stk. 5, og § 9 f, stk. 7. En ansøger vil således som udgangspunkt ikke opholde sig her i landet på det tidspunkt, hvor Udlændingenævnet behandler en klage fra den pågældende udlænding. Det vil i sådanne tilfælde ikke være muligt at indkalde den pågældende til mundtlig behandling, og der følger ikke af lovforslaget nogen adgang for Udlændingenævnet til at træffe beslutning om at give parten adgang til indrejse med henblik på sagens behandling. I sådanne tilfælde må nævnet – som i andre sager, hvor en part ikke opholder sig her i landet – søge sagen oplyst bedst muligt på anden vis.

Den enkelte udlænding kan lade sig repræsentere af andre i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige principper herom. Udlændingen må imidlertid selv afholde eventuelle udgifter hertil. En part, der indkaldes til mundtlig behandling, har ikke adgang til advokatbeskikkelse.

Der henvises til de foreslåede bestemmelser i §§ 52 a, stk. 6 og 52 c, stk. 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

2.2.13. Efterfølgende prøvelse af nævnets afgørelse

Udlændingenævnets afgørelser er endelige inden for det administrative system. Det betyder, at nævnets afgørelser ikke kan påklages til justitsministeren eller beskæftigelsesministeren.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 52 a, stk. 8, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

Nævnets afgørelser kan i overensstemmelse med de almindelige regler herom i grundlovens § 63, indbringes for domstolene. Endvidere indeholder udlændingelovens § 52 en særlig prøvelsesordning af visse afgørelser vedrørende bl.a. familiesammenføring.

2.2.14. Forretningsorden, årsberetning, oprettelse af hjemmeside m.v.

2.2.14.1. Forretningsorden

Det foreslås, at justitsministeren efter forhandling med beskæftigelsesministeren fastlægger Udlændingenævnets forretningsorden.

Forretningsordenen skal indeholde regler om valg af formand, beskikkelse af medlemmer, nævnets virksomhed, herunder nævnsbehandling osv.

Der henvises til den foreslåede bestemmelse i § 52 a, stk. 10, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

2.2.14.2. Hjemmeside og årsberetning

Der vil blive etableret en hjemmeside med de væsentligste informationer om Udlændingenævnet, herunder om nævnets kompetence, sagsbehandling og anonymiserede resuméer af nævnets afgørelser.

Udlændingenævnet skal en gang årligt afgive en beretning om sin virksomhed, som offentliggøres på hjemmesiden.

2.2.14.3. Fravigelse af § 7, stk. 8 i persondataloven

Ved forslag til lov om ændring af udlændingeloven og lov om ægteskabsindgåelse og opløsning (Ny balance i reglerne om ægtefællesammenføring, fravigelse af persondatalovens § 7, stk. 8, i visse sager i forbindelse med

overgang til elektronisk sagsbehandling, repræsentationsaftaler i medfør af visumkodeksen m.v.), lovforslag nr. L 104 fremsat den 29. februar 2012, foreslås indsat en bestemmelse i udlændingelovens § 44 a, stk. 12, om, at persondatalovens § 7, stk. 8, ikke finder anvendelse ved behandling af ansøgninger om opholdstilladelse efter §§ 7 og 8, ved behandling af sager om forlængelse, inddragelse og bortfald af opholdstilladelse meddelt efter disse bestemmelser og ved behandling af sager, hvori akter vedrørende opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8 indgår.

Udlændingenævnet vil kunne behandle sager, hvori akter vedrørende opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8 (asylsagsakter) indgår. Afsnit 10.1. i lovforslag nr. L 104 angiver, hvilke sagstyper ”sager, hvori akter vedrørende opholdstilladelse efter §§ 7 eller 8 indgår” omhandler. Udlændingenævnet vil fremover – i stedet for af Justitsministeriet – skulle behandle følgende af disse sagstyper som klageinstans:

- 1) klager over afslag på opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, om familiesammenføring med en flygtning eller til en tidligere asylansøger, som har fået opholdstilladelse på andet grundlag, og
- 2) klager over afgørelser om udvisning efter udlændingelovens §§ 25, nr. 2 og 25 a.

Det fremgår endvidere af afsnit 10.1, at Justitsministeriet kan indhente akterne vedrørende en asylsag i behandlingen af andre typer sager, hvor det konkret vurderes at være nødvendigt for sagens behandling.

Det fremgår endelig af afsnit 10.1, at udlændingemyndighederne herudover behandler en række forskellige typer af ansøgningsager, hvor ansøgerne af egen drift fremsender forskellige oplysninger, som ansøgeren finder relevant for sagen. Det kan således – undtagelsesvist – ske, at en udlænding fremsender oplysninger om sine politiske forhold. Der vil således i enkelte sager blive behandlet oplysninger om en ansøgers politiske forhold, men der vil ikke være tale om en systematisk indhentelse af oplysninger.

Den foreslåede bestemmelse i § 44 a, stk. 12, i lovforslag nr. L 104, vil derfor også finde anvendelse ved Udlændingenævnets behandling af disse sager, således at fravigelsen af persondatalovens § 7, stk. 8, ikke alene vil gælde for Udlændingestyrelsens, Justitsministeriets og Flygtningenævnets behandling af oplysninger om enkeltpersoners politiske forhold, men også for Udlændingenævnets behandling af de ovennævnte sagstyper.

3. Ændring af reglerne for tredjelandsstatsborgeres valgret og valgbarhed til kommunale og regionale valg

3.1. Gældende ret

Efter den kommunale og regionale valglovs § 1, stk. 1, har en udenlandsk statsborger, der på valgdagen opfylder de almindelige valgretsbetingelser (vedkommende er fyldt 18 år, er ikke under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne og har fast bopæl i kommunen henholdsvis regionen), valgret til kommunalbestyrelsen og regionsrådet, hvis vedkommende enten er nordisk statsborger eller statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union eller uden afbrydelse har haft fast bopæl i riget i de sidste fire år forud for valgdagen.

Efter den kommunale og regionale valglovs § 3 er enhver, der har valgret, også valgbar til kommunalbestyrelsen og regionsrådet, hvis vedkommende på et nærmere angivet tidspunkt forud for valgdagen opfylder de almindelige valgretsbetingelser bortset fra aldersbetingelsen. Vedkommende er dog ikke valgbar, hvis vedkommende ved endelig dom eller vedtagelse af bøde er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd, jf. den kommunale og regionale valglovs § 4.

Kravet om forudgående bopæl i riget som betingelse for valgret til kommunale og regionale valg for tredjelandsstatsborgere blev forhøjet fra tre til fire år ved lov nr. 571 af 31. maj 2010.

3.2. Forslag til ændring af den kommunale og regionale valglov

Det fremgår af regeringsgrundlaget "Et Danmark, der står sammen" fra oktober 2011, at regeringen vil sikre, at udlændinge igen får valgret til kommunale og regionale valg efter tre år.

Det foreslås derfor, at udenlandske statsborgere, der hverken er nordiske statsborgere eller statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union (tredjelandsstatsborgere) fremover uden afbrydelse skal have haft fast bopæl i riget i de sidste tre år forud for valgdagen som betingelse for at have valgret til kommunale og regionale valg.

Forslaget er et led i regeringens ønske om at skabe en ny balance i udlændingepolitikken. Reglerne skal medvirke til, at de udlændinge, der kommer

til landet som led i bl.a. familiesammenføring, bliver godt integreret, og at der stilles klare og gennemskuelige krav, som er retfærdige og ikke unødvendige og ekskluderende.

En ændring af reglerne således, at tredjelandsstatsborgere kan opnå kommunal og regional valgret ved lokale og regionale valg efter at have haft fast bopæl i riget i de sidste tre år forud for valgdagen, vil endvidere være i overensstemmelse med reglerne i Sverige og Norge, hvor udlændinge ligeledes opnår valgret til lokale valg efter fast bopæl i tre år forud for valgdagen.

Forslaget skal ses i sammenhæng med Den europæiske konvention om udlændinges politiske deltagelse på lokalt niveau. Det følger af konventionens artikel 6, at enhver af deltagerstaterne er forpligtet til at tillægge enhver udlænding valgret og valgbarhed ved valg til lokale myndigheder, forudsat at den pågældende opfylder samme juridiske krav, som gælder for landets egne statsborgere, og endvidere har haft lovligt og sædvanligt ophold i den pågældende stat i de seneste fem år forud for valget. Efter konventionens artikel 7 kan hver part enten ensidigt eller ved bilateral eller multilateral aftale fastsætte, at de i artikel 6 indeholdte opholdskrav er opfyldt ved ophold af kortere varighed.

Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med Europarådets resolution nr. 1459 fra 2005 om at fjerne begrænsninger i retten til at afgive stemme, som anbefaler medlemsstaterne at bevare den demokratiske legitimitet ved at sikre valgret og valgbarhed til lokale valg i videst muligt omfang til flest mulige borgere uanset nationalitet eller etnisk oprindelse. Europarådet opfordrer derfor medlemsstaterne til at fjerne de begrænsninger, som ikke er nødvendige for udlændinges lokalpolitiske deltagelse i medlemsstaterne.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1 og 2.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

[...]

Gennemførelsen af forslaget om ændring af bopælskravet for tredjelandsstatsborgere fra fire til tre år for opnåelse af kommunal og regional valgret og valgbarhed vil nødvendiggøre en mindre ændring af CPR-systemet, da valglisterne til kommunale og regionale valg udarbejdes på grundlag af oplysningerne i Det Centrale Personregister (CPR), jf. den kommunale og re-

gionale valglovs § 9. Omkostningerne til omkodningen vil blive afholdt inden for Økonomi- og Indenrigsministeriets (CPR-administrationens) ramme. Forslaget om, at bopælskravet for tredjelandsstatsborgere som betingelse for opnåelse af valgret og valgbarhed til kommunale og regionale valg skal ændres fra fire til tre år, skønnes derfor ikke at have nævneværdige økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

[...]

6. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder m.v.

Et lovudkast blev den 30. marts 2012 sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Advokatrådet, Amnesti Nu, Amnesty International, Ankestyrelsen, Asylret, Samtlige byretter, Bedsteforældre for Asyl, Børnerådet, Børne- og Kulturchefforeningen, Børns Vilkår, CFU – Centralorganisationernes Fællesudvalg, Civilstyrelsen, Danes World Wide, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Danner, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Danske Advokater, Danske Regioner, Dansk Erhverv, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Industri, Dansk Landbrug, Dansk Missionsråd, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, Det Centrale Handicapråd, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Finansrådet, Flygtningenævnet, Flygtninge Under Jordan, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes Landsstyre, Gellerupparkens Retshjælp, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), HK/Danmark, Indvandreradgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af For-

svarsadvokater, Landsforeningen "Et barn To forældre", Landsorganisation af kvindekrisecentre, Landsorganisationen i Danmark, Mellemløst Samvirke, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Højesteret, Red Barnet, RCT – Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre, Retslægerådet, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Røde Kors Asylkontoret, Røde Kors Landskontoret, Rådet for Etniske Minoriteter, Samarbejdsgruppen om Børnekonventionen, SOS mod Racisme, Uddannelsesstyrelsen, UNHCR, Ægteskab uden grænser, 3 F.

9. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for det offentlige	[...]	[...]
Administrative konsekvenser for det offentlige	[...]	[...]
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	[...]	[...]
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten		

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1-7

Ved de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 10, oprettes et uafhængigt klagenævn, Udlændingenævnet, som gives kompetence til at behandle klager over afgørelser vedrørende familiesammenføring, beskæftigelse eller studier og klager over afgørelser vedrørende tidsubegrænset opholdstilladelse samt visse andre klagesager vedrørende retten til ophold i Danmark.

De foreslåede ændringer i lovforslagets § 1, nr. 1-7, er konsekvenser af oprettelsen af Udlændingenævnet.

I forhold til nr. 1 og 5 er der endvidere tale om at bringe lovtekstens myndighedsbetegnelser i overensstemmelse med den nye ressortfordeling efter den kongelige resolution af 3. oktober 2011, jf. afsnit 2.

Det bemærkes, at forslag til lov om ændring af udlændingeloven og lov om ægteskabs indgåelse og opløsning (Ny balance i reglerne om ægtefællesammenføring, gebyr, fravigelse af persondatalovens § 7, stk. 8, i visse sager i forbindelse med overgang til elektronisk sagsbehandling, repræsentationsaftaler i medfør af visumkodeksen m.v.), lovforslag nr. L 104 fremsat den 2. marts 2012, bl.a. indeholder en række forslag, som har til formål at bringe udlændingelovens myndighedsbetegnelser i overensstemmelse med den nye ressortfordeling.

Til nr. 8

Der er tale om en nyaffattelse af §§ 46 og 46 a, der fastlægger en række kompetence- og klageregler på udlændingeområdet.

Bestemmelserne foreslås nyaffattet som følge af, at der ved de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 10, oprettes et uafhængigt klagenævn Udlændingenævnet, som gives kompetence til at behandle klager over afgørelser vedrørende familiesammenføring, beskæftigelse eller studier og klager over afgørelser vedrørende tidsubegrænset opholdstilladelse samt visse andre klagesager vedrørende retten til ophold.

Bestemmelserne foreslås endvidere nyaffattet som følge af ressortomlægningen ved den kongelige resolution af 3. oktober 2011, jf. afsnit 2. Der henvises i den forbindelse til forslag til lov om ændring af udlændingeloven og lov om ægteskabs indgåelse og opløsning der er fremsat som lovforslag nr. L 104 fremsat den 3. marts 2012, som også indeholder en nyaffattelse af §§ 46 og 46 a. Nyaffattelsen af §§ 46 og 46 a i det foreliggende lovudkast er ikke identisk med nyaffattelsen i lovforslag nr. L 104. Dette skyldes alene lovtekniske grunde.

Det foreslås således i § 46, stk. 1, at afgørelser efter udlændingeloven med de undtagelser, der fremgår af stk. 2-5 og af § 9 stk. 23 og 24, §§ 46 a-§ 49, § 50, § 50 a, § 51, stk. 2, 2. pkt., § 56 a, stk. 1-4, § 58 i og § 58 j, jf. dog § 58 d, 2. pkt., træffes af Udlændingestyrelsen.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i § 46, stk. 1, bortset fra, at den indeholder en henvisning til stk. 2-5, jf. nedenfor, hvilket er en følge af ressortomlægningen og en ny struktur af bestemmelsen.

Det foreslås i § 46, stk. 2, at en ansøgning om opholdstilladelse afgøres af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering, hvis udlændingen ansøger om opholdstilladelse efter § 9 a, eller efter § 9 c, stk. 1, med henblik på at studere, med henblik på au pair-ophold, med henblik på praktikophold, med henblik på ophold ifølge en aftale mellem Danmark og en anden stat (working holiday-ophold), jf. udlændingelovens § 45, eller som medfølgende familie til arbejdstagere, studerende og forskere.

Det foreslås i § 46, stk. 3, at afgørelser efter § 4 a, stk. 3, og efter § 33 i forbindelse med sager, der er nævnt i stk. 2, og afgørelser vedrørende forlængelse og inddragelse af en opholdstilladelse som nævnt i stk. 2, træffes af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering, der endvidere kan konstatere, at en sådan opholdstilladelse er bortfaldet. Afgørelser efter § 9 h, stk. 4, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 2-7, 9-11 og 14-18, træffes endvidere af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering. Det samme gælder afgørelser efter § 25 b, stk. 2, om administrativ udvisning, når Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering har pålagt udlændingen at udrejse straks, eller når udlændingen ikke udrejser i overensstemmelse med en udrejsefrist, der er fastsat af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering.

De foreslåede bestemmelser i stk. 2 og 3 angiver, i hvilke tilfælde Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering træffer afgørelser efter udlændingeloven efter ressortomlægningen, jf. herved afsnit 2.1.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 46, stk. 4, træffes afgørelser efter § 9 b, afgørelser vedrørende forlængelse og inddragelse af opholdstilladelse meddelt efter § 9 b og afgørelser efter § 33, stk. 4, 2. pkt., af justitsministeren.

Forslaget svarer til de gældende bestemmelser i § 46 a, stk. 1, 1 og 2. pkt. Det er endvidere præciseret, at også afgørelser om inddragelse af opholdstilladelse meddelt efter § 9 b træffes af justitsministeren.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 46, stk. 5, træffes afgørelser efter § 9 h, stk. 5, 2. og 3. pkt., af Udlændingenævnet i sager, hvor Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering har truffet afgørelse på baggrund af en ansøgning omfattet af § 9 h, stk. 1, nr. 2-7, 9-11 og 14-18, og i sager, hvor Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse på baggrund af en ansøgning omfattet af § 9 h, stk. 1, nr. 1, 8, 12, 13, 17 og 19.

Bestemmelserne § 9 h, stk. 1, nr. 2-7, 9-11 og 14-18, vedrører afvisning af klager og afvisning af ansøgninger om genoptagelse af klage i tilfælde, hvor udlændingen ikke har betalt gebyr.

Henvisningerne til § 9 h, stk. 1, nr. 2-7, 9-11 og 14-18 og § 9 h, stk. 1, nr. 12, 17 og 19, omfatter de sagsområder, der er overført til hhv. Beskæftigelsesministeriet og Justitsministeriet efter ressortomlægningen.

Efter bestemmelsen tilkommer kompetencen til at afvise en klage eller afvise en ansøgning om genoptagelse af en klagesag i tilfælde, hvor udlændingen ikke har betalt gebyr, Udlændingenævnet. Dette er en konsekvens af oprettelsen af Udlændingenævnet, jf. de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 10.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 46, stk. 6, træffes afgørelser om tidsubegrænset opholdstilladelse, jf. § 11, stk. 3-7, 10 og 12, til udlændinge med opholdstilladelse efter § 9 a af Udlændingestyrelsen efter, at Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering har truffet afgørelse om, hvorvidt grundlaget for opholdstilladelsen fortsat er til stede. Det samme gælder afgørelse om tidsubegrænset opholdstilladelse til udlændinge, der har ophold, som nævnt i § 46, stk. 2, nr. 2-5, jf. § 9 c, stk. 1.

Forslaget er en følge af, at sager om opholdstilladelse efter § 9 a, og efter § 9 c, stk. 1, for så vidt angår de typer ophold der er nævnt i § 46, stk. 2 (studie, au pair-ophold m.v.), er overført til Beskæftigelsesministeriet, og at afgørelsen træffes af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering, mens afgørelser om tidsubegrænset opholdstilladelse skal træffes af Udlændingestyrelsen.

Efter forslaget til § 47, stk. 7, træffes afgørelser om tidsubegrænset opholdstilladelse, jf. § 11, stk. 3-7, 10 og 12, til udlændinge med opholdstilladelse efter § 9 b af Udlændingestyrelsen efter, at justitsministeren har truffet afgørelse om, hvorvidt grundlaget for opholdstilladelse fortsat er til stede.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i § 46 a, stk. 1, 3. pkt.

Efter forslaget til § 46 a, stk. 1, kan Udlændingestyrelsens afgørelser, bortset fra de afgørelser, der er nævnt i § 9 g, stk. 1, § 9 h, stk. 4, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 12, 17 og 19, § 9 h, stk. 5, 1. pkt., jf. stk. 2, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 12, 17 og 19, § 11, stk. 8, § 32 a, § 33, § 34 a, § 42 a, stk. 7, 1. pkt., § 42 a, stk. 8, 1. pkt., § 42 b, stk. 1, 3 og 7-9, § 42 d, stk. 2, § 46 e, § 52 b, stk. 1 og 3, § 53 a og § 53 b, påklages til justitsministeren.

Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende bestemmelse i § 46, stk. 2, med undtagelse af to tilføjelser.

Det er således for det første tilføjet, at Udlændingestyrelsens afgørelser efter § 9 h, stk. 4, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 1, 8, 12, 13, 17 og 19, § 9 h, stk. 5, 1. pkt., jf. stk. 2, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 12, 17 og 19, ikke kan påklages til justitsministeren. Der er tale om afvisning som følge af manglende gebyrbetaling på de sagsområder, der er overført til Justitsministeriet efter ressortomlægningen, jf. herved afsnit 2.1.

Som en konsekvens af oprettelsen af Udlændingenævnet er det for det andet tilføjet, at afgørelser, der er nævnt i de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 52 b, stk. 1 og 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 10, heller ikke kan påklages til justitsministeren.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 46 a, stk. 2, 1. pkt., kan Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings afgørelser ikke påklages til beskæftigelsesministeren.

Efter § 46 a, stk. 2, 2. pkt., kan Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings afgørelser, bortset fra de afgørelser, der er nævnt i § 9 h, stk. 4, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 2-7, 9-11 og 14-18, § 9 h, stk. 5, 1. pkt., jf. stk. 2, 1. pkt., jf. stk. 1, nr. 2-7, 9-11 og 14-18, og § 33, påklages til Udlændingenævnet, jf. § 52 b, stk. 2 og 4.

Bestemmelserne indebærer i praksis, at Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings afgørelser ikke kan påklages til Beskæftigelsesministeriet men som hovedregel kan påklages til Udlændingenævnet. Undtaget herfra er dog sager om afvisning som følge af manglende gebyrbetaling på de sagsområder, der er overført til Beskæftigelsesministeriet efter ressortomlægningen, jf. herved afsnit 2.1, og afgørelser om frist for udrejse efter § 33.

Kompetencen til at behandle klager over afgørelser truffet af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering henhører herefter under Udlændingenævnet, jf. de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 52 b, stk. 2 og 4, jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

Den foreslåede bestemmelse i § 46 a, stk. 3, hvorefter Udlændingestyrelsens beslutning om, at der ikke er særlige grunde til at antage, at en uledsaget udlænding, der inden det fyldte 18. år har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, ikke bør gennemgå en asylsagsprocedure, jf. § 9 c, stk. 3, nr. 1, ikke kan påklages, svarer til den gældende bestemmelse i § 46, stk. 2, 2. pkt.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 46 a, stk. 4, kan Udlændingestyrelsens og Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings beslutninger om betaling af udgifter forbundet med tilvejebringelsen af oplysninger til brug for behandlingen af en sag efter udlændingeloven, jf. § 40, stk. 2, ikke påklages. Den foreslåede bestemmelse svarer med de ændringer, der følger af ressortomlægningen, til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 46, stk. 3.

Efter forslaget til § 46 a, stk. 5, kan justitsministeren træffe bestemmelse om og fastsætte nærmere regler for Udlændingestyrelsens behandling af de sager, der er omfattet af § 46, stk. 1.

Efter forslaget til § 46 a, stk. 6, kan beskæftigelsesministeren træffe bestemmelse om og fastsætte nærmere regler for Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings behandling af de sager, der er omfattet af § 46, stk. 2.

De foreslåede bestemmelser svarer med de ændringer, der følger af res-sortomlægningen, til den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 46, stk. 4.

Til nr. 9

Ved de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 10, oprettes Ud-lændingenævnet.

De foreslåede ændringer i lovforslagets § 1, nr. 9, er en konsekvens af op-rettelsen af Udlændingenævnet.

Til nr. 10

Alle de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 10, er nye.

§ 52 a

De foreslåede bestemmelser i § 52 a, indeholder regler for Udlændinge-nævnets sammensætning og organisation samt regler for indstilling og be-skikkelse af nævnets medlemmer.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52, *stk. 1*, består Udlændingenævnet af en formand og næstformænd og andre medlemmer. Medlemmerne er uafhængige og kan ikke modtage eller søge instruktion fra den myndighed eller organisation, som indstiller dem.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 a, *stk. 2*, skal nævnets formand være landsdommer eller højesteretsdommer, og næstformændene skal væ-re dommere. De andre medlemmer skal være advokater eller gøre tjeneste i Justitsministeriet eller Beskæftigelsesministeriet.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 52 a, *stk. 3*, at nævnets med-lemmer beskikkes af nævnets formandskab. Det følger endvidere, at dom-merne beskikkes efter indstilling fra Domstolsstyrelsen, advokaterne be-skikkes efter indstilling fra Advokatrådet, og at de medlemmer, der gør tjeneste i Justitsministeriet, beskikkes efter indstilling fra justitsministeren, mens de medlemmer, der gør tjeneste i Beskæftigelsesministeriet, beskik-kes efter indstilling fra beskæftigelsesministeren.

Det er ikke bestemt, at næstformændene skal være dommere ved en be-stemt instans.

I forhold til indstilling af advokater vil Advokatrådet alene kunne indstille medlemmer af Det Danske Advokatsamfund. Ifølge retsplejelovens § 143 skal alle danske advokater være medlem af Det Danske Advokatsamfund.

Det forudsættes, at de medlemmer, som justitsministeren og beskæftigelsesministeren indstiller, er juristuddannede.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 a, stk. 4, 1. pkt., beskikkes nævnets medlemmer for en periode på 4 år. Genbeskikkelse kan kun finde sted én gang, jf. 2. pkt. Et medlem kan således maksimalt være medlem i 8 år.

Ud over ved udløb af beskikkelsesperioden kan hvervet som medlem af Udlændingenævnet ophøre ved, at medlemmet fratræder efter eget ønske, eller ved, at medlemmet afgår ved døden.

Endvidere ophører hvervet som medlem af Udlændingenævnet automatisk, hvis betingelserne for medlemmets beskikkelse ikke længere er opfyldt, jf. 4. pkt. En dommers hverv som medlem af Udlændingenævnet ophører, hvis den pågældende ophører med at være dommer. En advokats hverv som medlem af Udlændingenævnet ophører, hvis den pågældende ophører med at være advokat, herunder hvis den pågældende deponerer sin advokatbeskikkelse i Justitsministeriet i medfør af retsplejelovens § 141. Et medlem, der gør tjeneste i henholdsvis Justitsministeriet eller Beskæftigelsesministeriet, udtræder af Udlændingenævnet, hvis den pågældende ophører med at gøre tjeneste i det pågældende ministerium.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 a, stk. 5, vælges nævnets formand af nævnets formandskab. Formanden fortsætter, indtil medlemskabet ophører, eller indtil den pågældende efter eget ønske fratræder som formand.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 a, stk. 6, 1. pkt., medvirker en dommer, en advokat og et medlem, der gør tjeneste i Justitsministeriet eller Beskæftigelsesministeriet i behandlingen af den enkelte sag, jf. dog de foreslåede bestemmelser i § 52 c, stk. 5 og 6.

Udlændingenævnet kan således sammensættes på to forskellige måder.

Hvis Udlændingenævnet behandler en klage over en afgørelse, som er truffet af Udlændingestyrelsen, medvirker – foruden en dommer og en advokat – et medlem, der gør tjeneste i Justitsministeriet.

Hvis Udlændingenævnet behandler en klage over en afgørelse, som er truffet af Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering, medvirker – foruden en dommer og en advokat – et medlem, der gør tjeneste i Beskæftigelsesministeriet.

Udlændingenævnet træffer afgørelse ved stemmeflerhed, jf. § 52 a, stk. 6, 2. pkt.

I den foreslåede bestemmelse i § 52 a, stk. 7, sker drøftelse af spørgsmål om almindelige retningslinjer for Udlændingenævnets arbejde m.v. i Udlændingenævnets koordinationsudvalg, som sammensættes af nævnets formand, en advokat, et medlem, der gør tjeneste i Justitsministeriet eller Beskæftigelsesministeriet.

Koordinationsudvalget kan som Udlændingenævnet sammensættes på to forskellige måder. Når koordinationsudvalget drøfter spørgsmål om almindelige retningslinjer for Udlændingenævnets arbejde i forhold til de af nævnets sager, der henhører under Justitsministeriets område, deltager Justitsministeriets medlem af koordinationsudvalget. Når koordinationsudvalget drøfter spørgsmål om almindelige retningslinjer for Udlændingenævnets arbejde i forhold til de af nævnets sager, der henhører under Beskæftigelsesministeriets område, deltager Beskæftigelsesministeriets medlem af koordinationsudvalget.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 a, stk. 8, kan Udlændingenævnets afgørelser ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Nævnets afgørelse kan indbringes for domstolene i henhold til grundlovens § 63. Endvidere indeholder udlændingelovens § 52 en særlig ordning, der giver udlændinge adgang til en særlig prøvelse af bl.a. visse afgørelser om familiesammenføring vedrørende børn.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 a, stk. 9, 1. pkt., kan Udlændingenævnets formand ad hoc-beskikke et medlem, der er udtrådt af nævnet, til at votere i en sag, som den pågældende tidligere har deltaget i behandlingen af. Har det medlem, der tidligere har deltaget i behandlingen af en sag, forfald, kan formanden udpege eller ad hoc-beskikke et enkelt medlem, der træder i det pågældende medlems sted under sagens fortsatte behandling, jf. 2. pkt.

Bestemmelserne skal sikre en smidig behandling af sager, nævnet har udsat eller genoptaget.

Ved Udlændingenævnets behandling af en sag vil det forekomme, at nævnet beslutter at udsætte sagen med henblik på indhentelse af yderligere oplysninger til sagen. Sagen skal så afgøres på et senere tidspunkt af de medlemmer, der deltog i behandlingen af sagen i forbindelse med sagens udsættelse. Det vil også forekomme, at sager, der er afgjort af nævnet, begæres genoptaget. En sag om genoptagelse behandles i de tilfælde, hvor sagen ikke afgøres på grundlag af formandskompetencen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 52 c, stk. 6, ved votering blandt de medlemmer, der deltog i sagens oprindelige behandling, eller ved at sagen behandles af et nyt nævn.

Hvis et eller flere af de medlemmer, som deltog i den oprindelige behandling af en sag, er udtrådt af Udlændingenævnet på det tidspunkt, hvor sagen skal færdigbehandles, kan formanden ad hoc-beskikke fratrådte medlemmer.

Hvis medlemmet har forfald, kan formanden ad hoc-beskikke et andet medlem. Medlemmet skal være fra den samme myndighed eller organisation, som medlemmet erstatter. Substitution vil ikke blive anvendt i sager, der behandles mundtligt. Skønner formanden, at der består retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, vil sagen blive forelagt på ny for et nyt nævn.

Justitsministeren fastsætter Udlændingenævnets forretningsorden efter forhandling med beskæftigelsesministeren, jf. § 52 a, stk. 8. I medfør af bestemmelsen vil de nærmere regler for valg af formand, beskikkelse af medlemmer, nævnets virksomhed, herunder generelle regler om nævnets behandling af sager m.v., blive beskrevet i forretningsordenen.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.

§ 52 b

De foreslåede bestemmelser i § 52 b fastlægger Udlændingenævnets kompetence og indeholder regler om klagefrist og opsættende virkning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 b, stk. 1, kan der for Udlændingenævnet indbringes klager over følgende afgørelser, som Udlændingestyrelsen har truffet:

- 1) Afslag på ansøgninger om opholdstilladelse efter §§ 9, 9 c, stk. 1, 9 d, og 9 f.
- 2) Afslag på ansøgninger om opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 1, med undtagelse af afslag meddelt efter EU-reglerne.
- 3) Afslag på ansøgninger om forlængelse af opholdstilladelse meddelt efter §§ 9, 9 c, stk. 1, 9 d og 9 f, jf. nr. 1 og 2, og afgørelser om inddragelse af sådanne tilladelser, jf. §§ 11, stk. 2, og 19.
- 4) Afslag på ansøgninger om tidsubegrænset opholdstilladelse, jf. §§ 11.
- 5) Afgørelser om afvisning af indgivelse af ansøgninger om opholdstilladelse efter §§ 9, stk. 22, 9 c, stk. 5 og 9 f, stk. 7, jf. nr. 1 og 2.
- 6) Afgørelser om udvisning efter §§ 25, nr. 2, og 25 a-25 c.
- 7) Afgørelser om afvisning efter § 28.
- 8) Afgørelser om fastsættelse af alder i forbindelse med ansøgning om opholdstilladelse efter § 9 eller 9 c, stk. 1, som følge af en familiemæssig tilknytning til en herboende person.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 b, stk. 2, kan der for Udlændingenævnet indbringes klager over følgende afgørelser, som Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering har truffet:

- 1) Afslag på ansøgninger om opholdstilladelse efter §§ 9 a og 9 c, stk. 1, jf. den foreslåede bestemmelse i § 46, stk. 2.
- 2) Afslag på ansøgninger om forlængelse af opholdstilladelse meddelt efter §§ 9 a og 9 c, stk. 1, jf. den foreslåede bestemmelse i § 46, stk. 3, 1. pkt., og afgørelser om inddragelse af en sådan opholdstilladelse, jf. § 19.
- 3) Afgørelser om afvisning af indgivelse af ansøgninger om opholdstilladelse efter §§ 9 a, stk. 4 og 9 c, stk. 5, jf. § 46, stk. 2.
- 4) Afgørelser om udvisning efter § 25 b, stk. 2, jf. den foreslåede bestemmelse i § 46, stk. 3, 3. pkt.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 b, stk. 3, kan Udlændingenævnet endvidere behandle klager over Udlændingestyrelsens konstatering af, at en opholdstilladelse meddelt efter §§ 9, 9 c, stk. 1, 9 d eller 9 f, er bortfaldet, jf. § 17, at en opholdstilladelse meddelt efter §§ 9 eller 9 c, stk. 1, jf. § 17 a, er bortfaldet, og at en opholdstilladelse er bortfaldet efter § 18.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 b, stk. 4, kan Udlændingenævnet endvidere behandle klager over Styrelsen for Fastholdelse og Rekrutterings konstatering af, at en opholdstilladelse meddelt efter §§ 9 a eller 9 c, stk. 1, jf. den foreslåede bestemmelse i § 46, stk. 2, er bortfaldet, jf. §§ 17 og 18.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 b, stk. 5, 1. pkt., skal en klage over de afgørelser, som henhører under Udlændingenævnets kompetence, være indgivet inden 8 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen.

Klagefristen løber fra den dag, hvor afgørelsen er kommet frem til udlændingen enten ved forkyndelse eller ved almindelig post. Med hensyn til afgørelser sendt med brev henvises til Beregning af klagefrister ved afgørelser sendt som A-brev og B-brev (Cirkulæreskrivelse nr. 9189 af 10. maj 2011).

Hvis klagefristen udløber på en lørdag, søndag, helligdag eller grundlovsdag, forlænges fristen til den efterfølgende hverdag.

Indgivelse af klage skal ske til Udlændingenævnet.

Formanden eller den, formanden bemyndiger dertil, kan i særlige tilfælde beslutte, at en klage skal behandles, selv om klagen er indgivet efter udløb af klagefristen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 52 b, stk. 5, 2. pkt.

I vurderingen af, om der foreligger særlige omstændigheder, kan fristoverskridelsens længde, årsagen til fristoverskridelsen, afgørelsens betydning for sagens parter samt sandsynligheden for, at Udlændingenævnet giver klageren medhold, inddrages. Der er ikke tale om en udtømmende opregning af forhold, der kan indgå i vurderingen.

Formanden kan efter bestemmelsen bemyndige en næstformand eller sekretariatet til at beslutte, om der skal ske dispensation fra klagefristen.

Det foreslås i § 52 b, stk. 6, at afgørelser om opsættende virkning med udrejsefristen, jf. § 33, stk. 3, træffes af Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil

De gældende regler vedrørende opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen ved påklage videreføres uændret. Det tydeliggøres alene, at det er Udlændingenævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, der træffer afgørelse om, hvorvidt en klage, der indbringes for nævnet, tillægges opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen.

Formanden kan efter bestemmelsen bemyndige en næstformand eller sekretariatet til at træffe afgørelser om opsættende virkning.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.2.

§ 52 c

De foreslåede bestemmelser i § 52 c indeholder regler om Udlændingenævnets klagebehandling, herunder regler om sagernes forberedelse og afgørelse.

Justitsministeriet stiller sekretariatsbistand til rådighed for Udlændingenævnet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 52 c, *stk. 1*.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 c, *stk. 2*, forbereder sekretariatet Udlændingenævnets behandling af klager. Sekretariatet skal således påse, at Udlændingestyrelsen og Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering fremsender sagens akter og anerkende modtagelse af klagen. Sekretariatet skal som led i sagens forberedelse endvidere udarbejde et sagsresumé og et beslutningsudkast.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 c, *stk. 3*, kan Udlændingenævnet indhente en udtalelse fra Udlændingestyrelsen eller fra Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering i anledning af en klagesag. Sekretariatet vil i forbindelse med forberedelsen af sagen vurdere, om en udtalelse skal indhentes.

Det foreslås i § 52 c, *stk. 4, 1. pkt.*, at en klage behandles på skriftligt grundlag. Nævnet træffer afgørelse på et møde med deltagelse af en dommer, en advokat og et medlem, der gør tjeneste i Justitsministeriet eller Beskæftigelsesministeriet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 52 a, *stk. 6*. Herudover medvirker en nævnssekretær, som bistår med udformning og efterfølgende meddelelse af afgørelsen ved almindelig brev.

Hvor særlige grunde taler derfor, kan nævnet bestemme, at sagens parter indkaldes til mundtlig behandling, jf. den foreslåede bestemmelse i § 52 c, *stk. 4, 2. pkt.* En mundtlig behandling kan være relevant i sager, hvor der er behov for at vurdere ansøgerens troværdighed. Sager, hvor ansøgeren er meddelt afslag på ægtefællesammenføring med henvisning til reglerne om proforma- eller tvangsægteskab, er eksempler herpå.

I § 52 c, *stk. 5, 1. pkt.*, foreslås det, at klager, der ikke indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning, kan behandles af formanden alene eller af den, som formanden bemyndiger dertil.

Formanden kan efter bestemmelsen bemyndige en næstformand eller sekretariatet til at behandle klager, der ikke indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning.

Ved klager, der indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning, forstås bl.a. sager, der indeholder problemstillinger, som nævnet ikke tidligere har taget stilling til, og hvor der derfor endnu ikke er dannet praksis på området. Sager, hvor der skal foretages en vurdering af Danmarks internationale forpligtelser, kan også indeholde spørgsmål af større eller principiel betydning.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 c, stk. 6, kan sager, hvor der er anmodet om genoptagelse af en afgørelse truffet af nævnet, endvidere behandles af Udlændingenævnets formand alene eller den formanden bemyndiger dertil, når der ikke er grund til at antage, at nævnet vil ændre sin afgørelse.

Formanden kan efter bestemmelsen bemyndige en næstformand eller sekretariatet til at behandle sager, hvor der er anmodet om genoptagelse af en afgørelse truffet af nævnet, når der ikke er grund til at antage, at nævnet vil ændre sin afgørelse.

Nævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, kan endvidere afvise at behandle en klage, hvis den ikke hører under nævnets kompetence, jf. den foreslåede bestemmelse i § 52 c, stk. 7.

Formanden kan efter bestemmelsen bemyndige en næstformand eller sekretariatet til at afvise at behandle en klage, hvis den ikke hører under nævnets kompetence.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 52 c, stk. 8, henviser nævnets formand eller den, formanden bemyndiger dertil, en klage til skriftlig eller mundtlig behandling eller til behandling af nævnets formand alene, jf. de foreslåede bestemmelser i stk. 4-6.

Formanden kan efter bestemmelsen bemyndige en næstformand eller sekretariatet til at henvise en klage til skriftlig eller mundtlig behandling eller til behandling af nævnets formand alene.

Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 2.2.

Til § 2

Til nr. 1

Det foreslås, at bestemmelsen i den kommunale og regionale valglovs § 1, stk. 1, nr. 4, ændres, således at udenlandske statsborgere, der hverken er nordiske statsborgere eller statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union (tredjelandstatsborgere), fremover uden afbrydelse skal have haft fast bopæl i riget i de sidste tre år forud for valgdagen som betingelse for at have valgret til kommunale og regionale valg. I dag skal en tredjelandstatsborger uden afbrydelse have haft fast bopæl i riget de sidste fire år forud for valgdagen som betingelse for at have valgret til kommunale og regionale valg.

Tidsperiodens længde er fastsat under hensyntagen til, at udlændinge efter tre års fast bopæl må antages at have opnået den fornødne indsigt i og forståelse for danske samfundsforhold, kendskab til og i nogen grad beherskelse af det danske sprog og en personlig interesse i mere langsigtede politiske forhold i bopælskommunen.

Det er regeringens opfattelse, at det vil fremme og motivere til integration at give denne gruppe af udlændinge hurtigere mulighed for politisk indflydelse og dermed mulighed for at tage aktivt del i det danske samfund. At give hurtigere mulighed for deltagelse i det lokale demokrati og derved mulighed for at øve indflydelse på egne daglige livsvilkår er også samtidig et bidrag til, at denne gruppe af udlændinge hurtigere kan blive en del af fællesskabet og føle samhørighed hermed.

Med forslaget berøres ikke de gældende krav om, at en tredjelandstatsborger i en periode forud for valgdagen skal have haft fast bopæl i riget uden afbrydelse. Det er alene tidsperiodens længde, der ændres ved forslaget.

Med forslaget berøres endvidere ikke de øvrige betingelser, tredjelandstatsborgere skal opfylde for at erhverve valgret. Tredjelandstatsborgere skal fortsat opfylde de almindelige valgretsbetingelser.

Efter den kommunale og regionale valglovs § 3 er det en betingelse for at være valgbar til kommunalbestyrelsen og regionsrådet, at vedkommende har valgret til det pågældende organ. Forslaget indebærer derfor, at tredjelandstatsborgere, der uden afbrydelse har haft fast bopæl i riget i de sidste

tre år forud for valgdagen, vil være valgbare til kommunalbestyrelser og regionsråd. Det er herved regeringens opfattelse, at der ikke bør fastsættes særlige valgbarhedsbetingelser, som ikke gælder for de øvrige vælgere.

Med forslaget berøres således ikke de øvrige betingelser, tredjelandsstatsborgere skal opfylde for at være valgbare.

Det er alene tredjelandsstatsborgeres valgret og valgbarhed, der berøres af lovforslaget. Personer med dansk indfødsret, nordiske statsborgere og statsborgere i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union vil som hidtil have valgret og være valgbare til kommunalbestyrelser og regionsråd uden i en periode uden afbrydelse at skulle have haft fast bopæl i riget forud for valgdagen.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 3.

Til nr. 2

Efter den gældende bestemmelse i den kommunale og regionale valglovs § 3 a, stk.1, kan økonomi- og indenrigsministeren under forudsætning af gensidighed indgå aftale med et andet land om, at personer, der er statsborgere i landet uden tillige at have dansk indfødsret, skal kunne opnå valgret efter uafbrudt fast bopæl i riget i et kortere tidsrum end fire år.

Det i § 3 a, stk. 1, nævnte tidsrum skal svare til det i § 1, stk. 1, nr. 4, indeholdte tidsrum. Den samtidig foreslåede ændring i den kommunale og regionale valglovs § 1, stk. 1, nr. 4, hvorefter tredjelandsstatsborgere alene skal have haft fast bopæl i riget i de sidste tre år forud for valgdagen som betingelse for at have valgret, indebærer derfor, at der skal ske en konsekvensændring af § 3 a, stk. 1.

Frem for at ændre det i § 3 a, stk. 1, angivne tidsrum fra fire år til tre år findes det af lovtekniske årsager mere hensigtsmæssigt at ændre § 3 a, stk. 1, således, at der i § 3 a, stk. 1, henvises til det tidsrum, der fremgår af § 1, stk. 1, nr. 4.

Gensidighedsreglerne indebærer, at herboende statsborgere fra lande, hvor derboende personer med dansk indfødsret opnår valgret og/eller valgbarhed til lokale råd fra et tidligere tidspunkt end efter de danske regler, også vil kunne opnå valgret henholdsvis valgbarhed til kommunale og regionale valg i Danmark fra dette tidligere tidspunkt.

De nævnte gensidighedsregler har i øvrigt hidtil ikke fundet anvendelse i praksis (på nær en gensidighedsaftale, Danmark i 1991 indgik med Spanien, men som – på grund af den særlige regulering af EU-borgeres valgret til kommunale råd, der blev indført i 1995 - ikke længere har nogen betydning).

Til § 3

Det foreslås i § 3, *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. januar 2013.

Det betyder, at Udlændingenævnet vil begynde sit virke den 1. januar 2013. Arbejdet med at nedsætte det nye nævn vil blive påbegyndt, når loven er vedtaget.

Det betyder også, at de foreslåede ændrede regler om tredjelandsstatsborgeres valgret og valgbarhed til kommunale valg, jf. lovforslagets § 2, får virkning fra den 1. januar 2013. Det betyder, at kravet om tre års uafbrudt forudgående bopæl i riget som betingelse for valgret og valgbarhed til kommunale og regionale valg for tredjelandsstatsborgere gælder for dels de nuværende medlemmer og stedfortrædere af kommunalbestyrelser og regionsråd, der blev valgt ved kommunalvalget i 2009, dels får virkning fra og med det førstkommende kommunale og regionale valg tirsdag den 19. november 2013.

Den foreslåede retstilstand skal ses i sammenhæng med, at det gældende krav om fire års forudgående bopæl i riget som betingelse for valgret til kommunale og regionale valg for tredjelandsstatsborgere, jf. den kommunale og regionale valglovs § 1, *stk. 1*, nr. 4, som vedtaget ved § 6 i lov nr. 571 af 31. maj 2010, som følge af overgangsbestemmelsen i § 7, *stk. 4*, i lov nr. 571 af 31. maj 2010 ikke omfatter de personer, der er valgt som medlemmer og stedfortrædere til de nuværende kommunalbestyrelser og regionsråd ved de kommunale og regionale valg i 2009.

Det foreslås i § 3, *stk. 2*, at udlændingelovens § 52 b, *stk. 5*, som indsat ved denne lov, ikke finder anvendelse for afgørelser truffet inden lovens ikrafttræden.

Det betyder, at klager over afgørelser, der er truffet inden den 1. januar 2013, ikke er omfattet af den 8 ugers klagefrist, som indføres ved den foreslåede bestemmelse i § 52 b, *stk. 5*.

Til § 4

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale gyldighedsområde og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men lovens § 1 kan dog ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske eller grønlandske forhold tilsiger.